

Kwiejce_2
Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	czarnkowsko-trzcianecki	
Gmina	Drawsko	DR
Miejscowość		DR_KWI

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	12.03.2013 r.	Miejsce wykonania	dom informaterek
Czas trwania	ok. 1,5 h	Forma i wielkość	wywiad nie nagrany z powodu awarii dyktafonu
Przeprowadzający	AS	Komentarz	

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
022_DR_KW	K	87		jedna z najstarszych mieszkanek wsi
023_DR_KW	K	60		

Informacje etnograficzne	
<i>Tematyka</i>	<i>Pozyskane informacje (ew. cytaty)</i>
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	Brak informacji.
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstwa)	Brak informacji.
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	Jeziro Piast, które kiedyś należało do rodziny Dyczkowskich.
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głazów narzutowych)	Brak informacji.
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe	
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	W domu Sołtysa na zakończenie wojny ukrywało się trzech Niemców, którzy uciekali z Polski. Polscy partyzanci ich wykryli i zastrzelili. Jednego zwłoki są podobno pochowane gdzieś na posesji domu sołtysa w lesie.
Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne	
1.	<p>św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)</p> <p>W czasie Andrzejków, w domach wróżono lejąc wosk przez dziurkę od klucza. Nie obchodzono Katarzynek.</p>

2.	św. Marcina/11 listopada	Tradycje terazniejsze, czyli pieczenie rogalii oraz obchodzenie imienin jeśli w domu jest Marcin.
3.	Adwent	Chodzi się do kościoła.
4.	św. Mikołaja (Mikołajki)	W latach 60. Była tradycja podarunków w szkole, które darowano wychowawcy. Dopiero 10 lat temu, kiedy Tadeusz Wika został sołtysem ustanowiono tradycję wręczania paczek dzieciom. Są to najczęściej małe upominki typu maskotki czy słodczyce.
5.	Wigilia	<p>Powinno być 12 potraw na stole: karp na ciepło z pieczarkami, ryba po grecku (słodkowodna!), szczupak w galarecie, kluski z makiem, grzyby w sosie, zupa/kompot z suszu, śledź w śmietanie/oleju, barszcz czerwony, pierogi z kapustą i grzybami.</p> <p>Dzieli się opłatkiem między sobą, ale także ze zwierzętami.</p> <p>Choinkę zdobią dmuchanymi bombkami, ręcznymi ozdobami, suszonymi owocami, piernikami.</p> <p>Gwiazdor – był nim zawsze brat Pani Wiki, w przebraniu, raczej nie rozdawał prezentów, ale pytał o znajomość pacierza oraz pieśni.</p> <p>Wigilię spędza z rodziną w domu, a o godzinie 22:00 wszyscy idą do kościoła na pasterkę. Taka godzina wynika z tego iż jest to kościół filialny i o 24:00 jest główna msza w Piłce.</p>
6.	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	<p>Pierwszy dzień: spędzają w domu z rodziną, wybierają się na spacer na cmentarz.</p> <p>Drugi dzień: wybierają się do reszty rodziny lub rodzina przyjeżdża do nich.</p>
7.	Sylwester/Nowy Rok	Odbywa się zabawa organizowana przez koło rodzicielskie oraz strażaków
8.	Trzech Króli	Na trzech Króli mają tradycje kolędowania praktykowaną od około 10 lat. Chodzą grupy dzieci z różnych wsi. Niekiedy wożą je rodzice, ze względu na odległości między wsiami i niebezpieczne lasy.
9.	Kolędnicy	Tylko na trzech króli.
10.	MB Gromniczej	Idzie się do kościoła święcić świece gromnicze. Powinno się dojść do domu z zapaloną świecą na szczęście. Kiedyś ich ksiądz miał wtedy imieniny i organizowano z tej okazji zabawę

		w świetlicy wiejskiej.
11.	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	Brak informacji.
12.	Topienie Marzanny	Informatorки nie pamiętały aby za ich młodości coś takiego miało miejsce. Dopiero jakieś 20 -25 lat temu pojawił się zwyczaj topienia marzanny organizowany przez szkołę.
13.	Środa Popielcowa	Należy iść do kościoła, aby ksiądz posypał głowę popiołem. W tym dniu jedli postne potrawy wprowadzające w Wielki Post. Myto również popiołem gary i wieszano na płocie.
14.	Śródpoście	Matka Pani Wiki nawet nie piła mleka. Utrzymywano ścisły post.
15.	Niedziela Palmowa	Robiono bukiety z gałązek wierzbowych przyozdobionych bukszpanem i wstążką. Poświęcone wstawia się w wazon. Informatorки wymyśliły nową „tradycję” zamrażania bazi, aby na Wielkanoc były świeże i niezwiędnięte.
16.	Triduum Paschalne	„Wielki Czwartek, jak wielki czwartek” Odbywa się ostatnia msza, w piątek plenerowa droga krzyżowa, udekorowana cierniami i zniczami, które zbiera się po drodze. Zbiórka na drogę przy cmentarzyku ewangelickim, naprzeciwko kościoła. W Sobotę święci się pokarmy w ich kościele. Nie muszą jechać do Piłki.
17.	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	Koszyk: babka, jajka, baranek z masła, zajaczek z czekolady, pomarańcze, szynka, kiełbasa, chleb własnoręcznie pieczony. Ze święconką idą głównie dzieci lub osoby najmłodsze. Przy stole w niedzielę dzielą się między sobą święconym jajkiem.
18.	Poniedziałek Wielkanocny	We wsi polewają się głównie młodzi dla zachowania tradycji.
19.	Zielone Świątki	Zdobi się domy brzozą i tatarakiem, bo ładnie pachnie. A dlatego, ponieważ zielone oznacza życie – zesłanie ducha świętego.
20.	Boże Ciało	We wsi nigdy nie było procesji na Boże Ciało.
21.	św. Jana	Kiedys na św. Jana szło się sprawdzić czy są jagody w lesie.

		Informatorci nie byli w stanie wytłumaczyć dlaczego. W Białej, miejscu z którego pochodzi Pani Wika puszczało się wianki.
22.	MB Zielnej	Brak informacji.
23.	MB Siewnej	W ten dzień odbywa się pielgrzymka do Lubasza. W międzyczasie jest odpoczynek w Białek (mniej więcej połowa drogi). W Białej stoi pomnik upamiętniający wizytę Jana Pawła II, stąd ten przystanek na drodze pielgrzymki.
24.	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	Opiekują się starym cmentarzem naprzeciwko kościoła – ewangelicki.
25.	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	Brak informacji.
Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1.	Narodziny i chrzest	Przy narodzinach wiązano noworodkowi wstążeczkę, żeby nie dosięgły go żadne uroki. Na chrzest dziecko musiało być odświętnie ubrane.
2.	Ślub i wesele	Kiedyś śluby odbywały się w domach, które na te okazję zdobiono. O północy były oczepiny. Na ślub i wesele przychodziła zarówno rodzina jak i sąsiedzi. Dzień przed weselem odbywał się polteram – u panny młodej w domu schodzili się sąsiedzi tłuc szkło. Jeśli pan młody wyniósł flaszkę nie tłuczono. Wszystkie skorupy mieli zbierać młodzi. Były to duże wydarzenia, niekiedy jak wesele, z orkiestrą i poczęstunkiem.
3.	Śmierć i pogrzeb	Kiedyś zmarły leżał w domu i czekał na pogrzeb. Szykowano górkę piachu nakrytą białym prześcieradłem. Przy zmarłym odprawiano różaniec. Przed pogrzebem przenoszono ciało do trumny. Obecnie zmarły leży w Piłce w kostnicy.
4.	Inne zjawiska	Brak strojów ludowych, które pojawiałyby się przy obrzędach.

<p>Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa</p>	<p>Zespół Klemensa Wiki nazywał się Orkiestra Kawczyn. Nazwa wywodzi się od jego siostrzeńca, który również grał w zespole, a mieszkał w Kawczynie. Skład zespołu: Klemens Wika – puzon, Lorek – perkusja, saksofon, Kacper - skrzypce, Wicek (siostrzeniec) – akordeon.</p>	
<p>Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy</p>	<p>Bar Czcibór podawał dania: barszcz czerwony, gołonka po bawarsku, a obsługa chodziła w strojach: białe bluzki i spódnice, serdak, niebieski fartuch. Z opisu można było wnioskować, że były to stroje na podobiznę bawarskich strojów.</p>	
<p>III. Tradycje rękodzielnicze</p>		
<p>Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych</p>	<p>Stępiński Roman z Kwiejc , rzeźbiarz i malarz. Już nie żyje. Wszystkiego nauczył się sam, nie uczęszczał do żadnej szkoły, nie przynależał do żadnego stowarzyszenia. Jego kilka obrazów znajduje się w Kościele w Kwiejcach. Gdzie jest reszta jego prac, nie wiadomo. Jego uczeń to Mikołajczyk Andrzej, który mieszka w Chełście. Wykonał krzyż, który został ok. 5, 6 lat temu zakupiony przez księdza.</p>	
<p>IV. Przejawy religijności tradycyjnej</p>		
<p>1.</p>	<p>Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)</p>	<p>Na terenie dzisiejszego Ośrodka wypoczynkowego znajdowała się przed wojną kapliczka, która w jej czasie została rozebrana. Kościół w Kwiejcach został zbudowany w 1909 roku. Był kościołem ewangelickim. W 1946 roku został poświęcony na katolicki.</p>
<p>2.</p>	<p>Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)</p>	<p>Nie ma w Kwiejcach miejsc cudownych. Ksiądz chciał zrobić w Kwiejcach sanktuarium, ale ze względu na brak takie miejsca wizja nie została zrealizowana.</p>
<p>3.</p>	<p>Święte figury, obrazy, rzeźby</p>	<p>Nie ma.</p>
<p>4.</p>	<p>Miejsca kultu religijnego</p>	<p>Nie ma.</p>
<p>5.</p>	<p>Lokalne tradycje pielgrzymowania</p>	<p>Do Lubasza na MB Siewnej. Pielgrzymka do Częstochowy organizowana przez księdza.</p>

6.	Lokalne odpusty	Brak informacji.
V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie		
1.	Dożynki	Nie organizowano nigdy dożynek w Kwiejcach.
2.	Dni gminy/wsi	Nie było nigdy czegoś takiego we wsi.
3.	Lokalne festyny	Od 10 lat jest organizowany festyn sponsorowany przez gminę. Odbywa się raz na rok w okresie letnim (lipiec) nad jeziorem Piast we wsi. Jest to festyn jednostek pływających.
4.	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	Bar Czcibór, który znajdował się w obecnym domu wypoczynkowym organizował w soboty dancingi, na których grał zespół męża Pani Wiki. Były to czasy PRLu. Wtedy też odbywały się liczne zabawy letnie, z orkiestrą, pod gołym niebem.